

علامه طباطبایی از نوادر فلسفه اسلامی بود

آیت الله جوادی آملی در پیامی به همایش بزرگداشت علامه طباطبایی، این فیلسوف، عارف و مفسر قرآن را از نوادر روزگار دانست.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت الله جوادی آملی در پیامی به همایش بزرگداشت علامه طباطبایی که در دانشگاه امیرکبیر تهران برگزار می‌شود، این فیلسوف، عارف و مفسر قرآن را از نوادر روزگار دانست.

متن این پیام بدین شرح است: «بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَبِآیَةِ تَسْتَعِیْنِ

حمد ازلی خدای را سزاست که در کتاب آسمانی خود تجلّی نمود. تحیت ابدی پیامبران الهی مخصوصاً حضرت ختمی نبوت (صلی الله علیه و آله و سلم) را رواست که معصومانه وحی خدا را تلقی، ضبط و ابلاغ فرموده‌اند. درود بیکران اهل بیت عصمت و طهارت خصوصاً حضرت ختمی امامت مهدی موعود را بجاست که مبنی راستین علوم و حیانی‌اند به این ذوات قدسی تولّی داریم و از مخالفان عنود آنان تبری می‌نماییم. مقدم فرهیختگان را در همایش بزرگداشت حضرت استاد علامه طباطبایی (قدس سرّه) گرامی داشته و از برگزارکنندگان این گردهمایی و زین سپاسگزاری می‌کنیم. هر چند حضرت استاد (ره) معقول و منقول و مشهود را به طور جمع سالم نه جمع مکسر دارا بود و از نوادری بود که برهان صدیقین فلسفه اسلامی را در صحابت برهان صدیقین عرفان نظری به ساحت قدس تفسیر صدیقین قرآن حکیم برد و علم حصولی و حضوری حکیمان و عارفان را مأموم علم شهودی و وحیانی معصوم (علیهم السلام) قرار داد تا به امامت قرآن کریم آغاز و انجام جهان معلوم و بیوند عمیق انسان با صدر و ساقه نظام هستی آشکار و صراط مستقیم سالکان صالح و کادحان ناسک واضح و همراهان عصمت‌مدار راهیان کوی حق لایح گردد و پایان آن رسیدن به مقصد صحیح و نیل به مقصود ناب باشد. و چون قرآن مجید نسبت به فلسفه و عرفان ثالث اثین است نه ثالث ثلاثه زیرا دانش خطاپذیری که بهره حکیم و عارف است در عرض وحی معصوم خطانپذیر نخواهد بود لذا این دو باید بر آن میزان قسط و ترازوی عدل که حقّ قضا و سیمت داوری منحصر در اختیار اوست معروض گردند تا نظر حق و صدق روش و عمل خیر و حسن و سعد و عدل معلوم گردد. آنچه در خور این همایش وزین است نکاتی است که ذیلاً اهداء می‌شود.

یکم: عنصر محوری تفسیر قرآن حکیم دو چیز است یکی جهاد در عدم دخالت یافته‌های قبلی و باورهای سابق تا نصاب انصاف و استماع کامل گردد و در اثناء تلقی خطاب هیچ مطلبی از دالان ویژه ورودی کلام خداوند به قلب نفوذ نکند تا پیام سره الهی به عرصه دل نزول نماید و دیگری اجتهاد در فهم برین و تدبیر لایق پیرامون سخن خداوند بدون دخالت مستمع در تعلیم گوینده، البته هر چه شنونده آگاه‌تر باشد، ظرفیت وی برای دریافت معنای قرآن بیشتر خواهد بود.

دوم: همان طوری که خداوند در هستی یکتا و یگانه است و نیز در آفرینش بی‌همتا است کتاب الهی و کلام وی نیز این چنین است، نه شبیه دارد و نه شریک یعنی ناب بودن از مهم‌ترین ویژگی قرآن مجید است. مشوب نمودن کوثر الهی به تکاثر بشری، آمیختگی وحی به وهم آویختگی به دام و دامن شیطان را به همراه دارد. مطالب وحیانی قرآن کریم حقّ هر ذی حقی را ادا می‌نماید. اگر فکری صائب بود آن را امضا نموده و از نهان به علن اثاره می‌کند و اگر زمینه فکری صالح بود آن را شکوفا کرده و به ثمر می‌رساند و اگر غبار مغالطه بر قیاسی نشسته باشد آن را همچون باران فراوان دواب و لاقلّ نظیر بارش اندک (طلّ) می‌شوید و از بین می‌برد. بنابراین بهترین روش بهره‌وری از قرآن حکیم سکوت مستمعانه، متدبّرانه و خردمندانه در ساحت آن است. حضرت استاد علامه طباطبایی چونان نوادر دیگر هم جهاد اکبر را در پرهیز از دخالت یافته‌های قبلی در هنگام استماع و تلقی کلام خدا رعایت نمود و هم اجتهاد مستمر را در مراسم تدبیر با درایت و روایت معصومان (علیهم السلام) به پایان برد. سرانجام در آستان وحی الهی خاضع محض بود تا به چنین عطای فاخر مفتخر آمد.

وقت آن شد که به زنجیر تور دیوانه شویم

بند را بر گسّلیم، از همه بیگانه شویم

در سر زلف سعادت که شکن در شکن است

واجب آید که نگون تر ز سر شانه شویم

مصطفی در دل ما گر ره و مسند نکند

شاید از ناله کنیم، استنّ حنانه شویم

سوم: ادب محفل قرآنی و وظیفه قرآن پژوه ایمان خالص و صفای ضمیر است. اولین عطایی که به مستمع سخن الهی داده می‌شود همانا سلام پروردگار است.

خداوندی که سلام است برکت سلام خویش را نثار انبیا نموده و درباره برخی از آنان چنین فرمود: سَلَامٌ عَلَی نُوْحٍ فِی الْعَالَمِیْنَ ، سَلَامٌ عَلَی اِبْرَاهِیْمَ، سَلَامٌ عَلَی مُوسَی وَهَارُونَ، سَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِیْنَ همین لطف خاص را نسبت به دریافت کنندگان پیام الهی روا داشت و نسبت به آنها درود فرستاد: وَاِذَا جَاءَكَ الَّذِیْنَ یُؤْمِنُوْنَ بِآیَاتِنَا قُلْ سَلَامٌ عَلَیْكُمْ کَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَی نَفْسِیهِ الرَّحْمَةَ اَیْنَ سَلَامٍ مِی‌تواند مخاطب کلام خدا را که پژوهنده؟ معارف قرآنی است به بارگاه منبع قلب سلیم برساند. البته چنین قلبی در ردیف بهترین قلوب است چنانچه امیرمؤمنان (علیه السلام) فرمود: «إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ أَوْعِیَّةٌ فَخَبِّرْهَا أَوْعَاهَا». حضرت علامه طباطبایی (قدس سرّه) که با قلب سلیم به

محضر قرآن حکیم بار یافت تحفه‌های فراوانی به امت اسلامی عرضه کرد.

آبی میان جو روان، آبی لب جو بسته یخ

آن تیزرو این سست‌رو، هین تیزرو تا نفسری